

KJE JE BELKA? POD VRHOVI JULIJCEV!

// Tilen Basle

UDELEŽENCI

raziskovalnega tabora skupaj z glavnim kuharjem Janezom, ki je čudovito skrbel za naše želodce. Hvala vsem v Vodnikovem domu!

foto: **Al Vrezec**

Idilična koča na Velem polju je za teden dni postala raziskovalna postaja ornitologov. V ta namen so nam jo odstopili v Triglavskem narodnem parku, hvala!

foto: **Tomaž Mihelič**

V letošnjem letu smo imeli posebno prilžnost za organizacijo kar dveh raziskovalnih ornitoloških taborov. Prvi, ki je potekal v zadnjem tednu junija, je bil še prav poseben, saj je bil 30. zaporedni tabor v organizaciji DOPPS. Kaj smo počeli? Preučevali življenje belke v Julijskih Alpah!

Belka (*Lagopus muta*) je koconoga kura, ki živi v visokogorju med 1800 in 2200 metri nadmorske višine. Zaradi takšnega življenjskega prostora je prilagojena ekstremnim razmeram, kar se kaže v številnih posebnostih. Ena izmed njih so s perjem poraščene noge, ki belki dajejo dodatno zaščito pred mrazom. To lastnost si vrsta deli še z divjim petelinom (*Tetrao urogallus*), ruševcem (*Lyrurus tetrix*) in

Ob pticah so nas na taboru očarale tudi številne druge živali in rastline. Na fotografiji je kralj gora, **KOZOROG!**

foto: **Dejan Bordjan**

gozdnim jerebom (*Tetrastes bonasia*), zaradi česar skupaj z njimi sodi v skupino t.i. koconogih kur. Druga značilnost je varovalna barva, saj je belka pozimi povsem bela, medtem ko se poleti obarva v rjavkaste odtenke. Slednje ji služi kot obramba pred plenilci, med katerimi je zelo pogost planinski orel (*Aquila chrysaetos*).

Belka živi skrivnostno, zato jo je v našem visokogorju precej težko opazovati. O njenem življenju pri nas ne vemo prav veliko, vemo pa, da jo vedno bolj ogrožata povečan obisk gora ter klimatske spremembe. Da bi o življenju belke izvedeli več, hkrati pa v našem visokogorju zagotovili njen obstoj, smo letos v okviru projekta VrH Julijcev organizirali ornitološki raziskovalni tabor, ki se ga je udeležilo 18 prostovoljcev. Namen tabora je bilo preučevanje življenja belke (popis teritorijev, iskanje gnezda) in seznanjanje prostovoljcev z metodo dela na terenu.

Velo polje z okolico se je izkazalo za precej idilično lokacijo. Ker so belke najbolj aktivne ravno ob sončnem vzhodu, smo vsako jutro z zaspanimi očmi zrli vanje (ne dobesedno).

foto: **Tilen Basle**

Popis belke smo v času tabora opravili v okolici Velega polja in se osredotočili na Tosc, Mišeljski greben, Ledine, Debeli vrh in Škednjovec. Štiri skupine pod vodstvom izkušenih mentorjev so v tem času naštele 22 samcev in 3 samice belke. Na raziskovanem območju je bila povprečna gostota 4 pari na kvadratni kilometer. Gnezda belke nam ni uspelo najti, najverjetneje zaradi zakasnele gnezditvene sezone, saj je letos v gorah sneg vztrajal zelo dolgo.

Ob raziskovanju belke smo se posvečali tudi drugim vrstam gorskih ptic in jih vestno beležili. Ob zaključku tabora smo skupaj našтели 45 vrst ptic. Med pogostejšimi so bile sive pevke (*Prunella modularis*), ščinkavci (*Fringilla coelebs*), vrbji kovački (*Phylloscopus collybita*), šmarnice (*Phoenicurus ochrurus*) in vriskarice (*Anthus spinoletta*), med redkejšimi pa so zbujali pozornost planinski orel, planinska pevka (*Prunella collaris*), brezovček (*Acanthis*

Udeleženci tabora med obdelavo podatkov in pripravo na zaključno predstavitev

foto: **Tilen Basle**

Najdete belko? Belka se zanaša na svojo varovalno barvo, zato ni med najbolj plašnimi vrstami.

foto: **Katarina Denac**

BELKA (*Lagopus muta*) na gnezdju se nam je tokrat izmuznila, vendar smo si jo vsi lahko vsaj lepo ogledali.

foto: **Enej Vrezec**

flammea), skalni plezalček (*Tichodroma muraria*) in ruševcevec (*Tetrao tetrix*). Prvič smo opravili tudi tetradni popis za izvedbo monitoringa alpskih ptic in tako preizkusili metodo, ki jo bomo v prihodnje lahko uporabili za določitev populacijskih trendov alpskih vrst ptic.

Tabor smo zaključili v soboto, 29. junija, v Bohinju, kjer so prostovoljci v Centru Triglavskega narodnega parka predstavili rezultate dela na taboru. Tabor (ki je bil tudi prvi društveni tabor v gorah) bo zagotovo vsem ostal v spominu po prelepi lokaciji, taborniškem vzdušju, številnih redkih vrstah ptic (in drugih visokogorskih živalih in rastlinah) in misteriozni virozi, ki med taborom za kak dan ali dva ni »prizemljila« le petih udeležencev.

Projekt »VrH Julijcevi« – OP20.03926

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj